

# Digitales Brandenburg

hosted by Universitätsbibliothek Potsdam

**Sefer ohel Ya'aqov ve-huh hibur na'eh ve-neḥmad 'al  
ma'amerim tamuḥeh ḥidushe agadot ve-ḥidushe ṭe'amim**

...

**Shapira, Ya'aqov Kahana**

**אריפּש אנהכ בקעי**

**Frankfurt de-Odrah, 479 [1719]**

**VD18 10050418**

תינעת תכסמ

**urn:nbn:de:kobv:517-vlib-9381**



הוא ב"ה ו"כ שגם על שאר הקצוים הוא באה והק"כ מה מנערך  
 מחשב לטעם אף בשאר הקצוים ו"כ מוכח הוא דלא כר' יעקב  
 דא' שבר' מניח כהאי עלתא לביא שהרי הוא א' שמוס מעשה  
 דמו דכחירתו כעל ופ' והיין א' של זה ועיובתו של זה ואין  
 לומר שהרבה בעבירה טוס אין הק"כ מה מנערך אבל אחרי  
 שהוכחתי שכתב שג' כבש ונאמר אחד מוכח שהק"כ מה מנערך  
 מהשנה ו"כ מוכח ד"ט בהאי עלתא איכא והא כבשל ופ' י"ל  
 משום שהרבה בעבירה ולפולס מ"ה בהאי עלתא איכא ואדם  
 אוכל מסיבותיו כע"ז וכבר הכיח דחייטו מיישא דייקלל  
 שדוק' דמו לתמר ולחרו סאובליו חפירותיו וחרו שגוט  
 עתליף ופ' לגדקים בניס שיהא ממלחי' מקוין ו"כ י"פ  
 אחרתי בגלתי לפע הארכת ימים וכיך אחרתי כהמה ירעו:  
 וכאופן אחר ג"ל ע"פ הא דאי בפ' שני שעירים  
 בשמעת' קמייא שני שעירים צריבין להויר  
 שוין במראה ובקומה ומקחן באחד וכו' עד  
 יכול ששני תמידין צריבין להיות ג"ב שוין לכך  
 נאמר את הכבש הא' שאין צריבין להיות שניהן  
 שוין שיהא לקחיתן כא' אלא את הכבש האחד  
 בבוקר וכו' ע"כ בגמ' ועדין חל עלינו חובת הביאור  
 למי דמ"ד לפיכך שיקון שוין שא' יכול וכדאי שיש איה  
 טעם להיותן שוין ו"כ למי דאית עיטוס העורס ומאי שג'  
 משני שעירי' ו"כ ע"כ דאי' בוחר תצוה טעם לשני  
 שעירי' למה צריך שיהי' דוקא שניהן שוין ויחלקו  
 בגורל לפי שדא היא עיקר תורה דההו' דילטורא  
 בגין דהק"כ יטיל עימי גורל חומין לי' גם בוחר  
 אמור ו"ל יקרא דעואל היא חמי עברי דשרי  
 עדבין במארי וכו' וסימן אף לא הביאה אסתר  
 המלכה עם המלך אל המשתה כ"א אותי והכל  
 הוא שותד שלא יקטרנ כההיא דהמן ע"כ הוא  
 בוחר ו"כ שזה הוא לא שייך כ"ל כעבודת שאדם עומע בעומל  
 ויכול הוא לקטרנ ונריך לשחדו אבל עם מחשבה שאין ידוע  
 כ"ל להק"כ שהוא חוקר לב אין כאן קיעורו ואין צריך שום  
 שותד ; ואית בס"ד על התורה כפ' פתח טעם לשני תמידין  
 הוא א' נגד מדת חסד וא' נגד מדת גבורה והוא בין הערכים  
 שאו הדיני' שולטי' ו"כ לס"י י"ל שזה הוא הס"ד בגמ' דא' יכול  
 שיהא מקחן שום שהרי גם שני תמידין הוא א' נגד מדת  
 חסד וא' נגד מדת גבורה ויהי' דינס כדון שני שעירי' שא' לי'  
 הוא לשאול לזה אמר תורה את הכבש א' רוגע לומר שאין  
 שום שום לשני שעירי' ואין צריך כלן שום שותד ולזה רימזה  
 תורה ואמר את הכבש האחד שלמה נקרא כבש שהוא כובש  
 העון ו"כ למי דאחד שהוא זכר אלא שהוא בא על הדיכר  
 שאין ידוע כ"ל להק"כ ואין צריך כלן שום דוק ואין צריך  
 שיהי' שוין ועכ"פ דררי קושי' לדוכתא ששאל אותו ר"ע במה  
 הארכת ימים לז' לו ר' נחומי' שבקומו גורבא מרבנן הוא  
 שהרי ראש שיפס מילתל ויפס דקדק ו"כ עכ"פ שיש לי תירץ  
 לקושיא שלך שהרי עיקר קושי' שלך הוא בשביל שא' כבש וא'  
 אחד ואחד הוא לשון זכר ו"כ מוכח הוא שג' על המחשבה  
 ו"כ מוכח לך ששבר מניח כהאי עלתא איכא ו"כ ראו לירש  
 גדולתי לכני' לז' אין זה פירושו של א' כ"ל אחד מיוחד שבעדו  
 ושוב אין לך דיוק בג"ל וק"ל ; ועוד בכדי לטעם מה שהקשה  
 לי במאמר בג"ל למי לי' לר' נחומי' לתנוי' מידת שיהיה מידת  
 ר' יורא דלא הוה מקבל מתכות וכי הוה מוזני' לי' הוה אויל ור'  
 אלעזר אף כי הוה מוזני' לי' לא הוה אויל וא' לא יחא לבו  
 דחאי' שג' שוכה תינות וכו' והלא הוא לא עביר ב"א א'  
 משעיק' ולא הוה לי' לתנוי' ב"א א' ותנו' שהוא כג' כשהיו ו"כ  
 שצריך הו' לתנוי' מהנה שתיקון וכוה הוא תירץ לר"ע על שאלתו  
 ששאלו כמה הארכת ימים שהרי כבר דקדקנו למי א' ששאל  
 ער' נחומי' הגדול אלא שיעקר שאלתו של ר"ע הי' ער' נחומי'  
 שפי' שהוא גדול ורואי' הוא לירש גדולתי לבכו כעו' שא' ר'  
 יהושע ב"ק לר' שהי' כשיא שלא יניע רק לחצי ימיו של ר' יהושע  
 ופ"ש שיש שאין לו גדולה אין צריך לומר וכן פי' החילוק בין

ביאור גמ'  
 ביום' כשעירי'  
 דב' שעירי'  
 צדיקי' להיו'  
 שוין וכו'



רב נחמן

ורב יצחק הוי יתבי בסעודתא א"ל רב נחמן לרב  
 יצחק לימא מר מילתא א"ל הכי אמר ר' יוחנן אין  
 מוסיחין בסעודה שמא יקדים קנה לוושט ויבוא  
 לידי סכנה בחר דסעוד' א"ל הכי א' ר' יוחנן יעקב  
 אבינו לא מת א"ל וכי בכדי חנטו חנטי וכו' א"ל  
 מקרא אני דורש שג' ואתה אל תירא עבדי יעקב  
 נאם י' ואל תחת ישראל כי חנטי מושיעך מארץ  
 מרחוק ואת זרעך מארץ שבים מקיש הוא לזרעו  
 מה זרעו בחיים אף הוא בחיים ע"כ

ובתוספ' מה זרעו בחיים אף הוא בחיים וכן משמע מדכתי' ויגוע  
 ולא כתי' ויית וכו' ע"כ בתוספ' ו"כ ; וכנה כי הוה מעטרי  
 מהדדי א"ל לכרכן מר א"ל אמשול לך משל למי הדבר דוחה  
 לאילין וכו' אלא ימי רגון שיהא כל חנטי מעיק' כמותך עכ"ז  
 ויש כאן לדקדק חדא דקא' וכי בכדי חנטו וכו' וא' ל' לתקרא חני  
 דורס וכו' מקיש הוא לזרעו מה זרעו בחיים אף הוא בחיים תינת  
 הוא דלמוד מבאן שלח מת ועב"ג הוא קשה וכי בכדי חנטו  
 חנטו' שאף אחרי שכלמוד בהקיש עב"ג קשה ביאך חנטו ואך  
 קברו אדם שהוא בחיים ; ועו' בכדרי' תוספ' דקא'  
 וכן משמע מדכתי' ויגוע ולא כתיב ויית ומה כאו' תוספ'  
 לכשישענו במשענו' זה וכי לא סגי לן במה דלמוד מהקישא  
 שהוא בחיים ; ועוד קשה דקא' לי' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל'  
 ימי רגון שיהא כל חנטי כמותך שברכו בכני' ולמה לא ברכו  
 בא' שהוא שייך לגופו שהרי כן אמר לו כמה אברכאן את הגדולה  
 הרי יש לך גדולה ואם בתורה הרי יש לך וכן מושר וכבוד ויין  
 שלח מנא דבר שיהא שייך לגופו וע"כ ברכו בגאגאיתו והלא  
 פי' לו לברכו בא' שהוא שייך לגופו כמו דאי' ממילא  
 שא' לו ר' לר' יהושע ב"ק ברכני ו"כ יתא רעוא שנתנה  
 לכני

ביאור  
 יעקב  
 לא עת  
 הוא

ביאור חזק  
 כנה דפתח  
 ר"ן ור"י כו  
 יתבי  
 כסעודת' א"ל  
 ר"ן לר"י לית  
 מר תלת' א"ל  
 הכי אר"י אין  
 מסתי' בקשה



מסכת אהרן יעקב תענית לח

מי ימי וסוף ח' לו ולכולו לא עד ש' לו ואחר כך בהמה ירעו  
 וח"כ מי שזאב כאן דברכו כמאמרו וטעם בארבות ימים ואף  
 שאין ארבות ימים עתה שיהי קח לחייומי ולא דברו כמאמרו  
 כיון כאן ו  
 סתום ובהקדים קושית פר"ק הגדש מחדש בעין יעקב שהוקשה  
 לו למה לי הקישא לזה שהוא בחיים והלא מנוף הקדח הוא  
 כלומר שאח"כ פירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל כי אני  
 מושיעך מרחוק מרחץ ואם יעקב הוא עת מה לו ע"כ לפי עה שאין  
 צריך יעושה כ"א מי שהוא בחי' ותירץ שם מה שתירץ אבל לי  
 גרסא לתרץ ע"פ דמי' במש"ר וכדומה לי בשם הגאון מוה"ר  
 יעקב מלובלין שפירש בזה מחדש יעקב אבינו לא עת מקיש  
 הוא לזרעו ושירש הוא כזה אופן יעקב אבינו לא עת ולמה  
 לא עת ח"ך אפשר לומר שהוא לא עת ל"א מקיש הוא לזרעו  
 רוצה לומר שהוא לזרעו הוקשו להדדי ימינו שהי' לו רע כמותו  
 ואינו כקדח עת כדאי' כנ"ה כאשר אכתבנו בסוף דבוס עמולק  
 גם קושית הר"ק שהוקשה לו למה לא יליף מנוף הקדח שיעקב  
 לא עת הרי לפי פירושו של הגאון הרי הוא באמת כלומר מנוף  
 הקדח ולא משום הקיש ופס' שאח"כ מקיש הוא לזרעו אין זה  
 וכלעיל וכו' כיון עתירן מה שהוקשה לי ח"ך הוא עתירן  
 הקושית וכי כדאי חטאו חטאי' הלא יפה הוא עתירן שהרי  
 עתה הוא מידושו סתתת הוא עת ח"ך משום שיש לו זרע  
 כמותו נקרא הוא אינו עת ופיר' חטא חטאי' וכו' ועתה תבין  
 גם דברי תוספ' שא' וכן משמע מדכתיב ויגוע ולא כתיב וישת  
 שיעושה באלו הפרש דברי הגמ' שהרי הגמ' קאמר עתה יעקב  
 אבינו לא עת מקיש הוא לזרעו שפירשו משום שהקיש הוא  
 לזרעו אינו נקרא עת ועדין קשה מנא לך הו' שמשום שהקיש  
 הוא לזרעו שלא נקרא עת לזה באלו התוספ' ופירשו וכן משמע  
 וכו' והוא ע"פ דמי' בספ"כ ב"ב ושעשה דרד מלך מני' כי שבב  
 דוד עם אבותיו וכי יואב שר צבא בישראל מפני שיש  
 באשרה שכיבה בדוד ומיתת ביואב חטאי' שדוד הי' לו בני' ויואב  
 לא הי' לו בני' והוא הו' לי' שלשה בני' ופס' אלא דוד דפוס לו  
 בני' כמותו באשרה בו שכיבה ויואב שלא הי' לו בנים כמותו  
 באשרה בו מיתת ביואב שיקר עלימוד הוא מיהו כיון דשיבס  
 לאוד שכיב' בדוד ומיתת ביואב מנא כלמוד שמי עש' לו בנים  
 כמותו אינו נקרא עת ולזה כיוונו תוספ' שהרי דרו גמ'  
 דקח' עתה יעקב אבינו לא עת מקיש הוא לזרעו שפירשו  
 הוא משום שהקיש הוא לזרעו ע"כ אין נקרא עת ח"ך קשה מנ"ל  
 זה שהרי כאן בגמ' אינו מביא שום ראי' לדבר זה לזה באלו  
 התוספ' ואשרו וכן משמע מדכתי' ויגוע ולא כתיב וישת  
 שיעושה הוא כלמוד דבר זה והסתמוד הוא סתמ' ע"ל הלימוד וק"ל  
 וכדאי להבין גם סימונו דהאחר הכ"ל כל' לישב ע"פ עת  
 שביארתי במסכת מגילה במאמר ר"ע שאל את  
 ר' נחוני' הגדול במה הארכת ימינו וכו' בהאי  
 שיטתא שאל ר' אתר' יהושע ב"ק במה הארכת  
 ימינו וכו' ובשעת פטירתו א"ל ר' לר' יהושע ב"ק  
 ליברך א"ל יהא רעוא שתזכה לחייו ימי א"ל  
 ולכולהו לא א"ל ואחר כך בחמה ירעו ופירש"י  
 שר' הי' נשוא וכל זמן שהוא חי אין שום גדולה לבניו והנשא  
 ששביל גדולה כיון צריך הוא האב לעשות כדי שיעלו בניו  
 גדולתו וימלאו מקום אבותיו ו  
 וכבר הקדמנו שמי  
 שיש לו בנים כמותו הראוי' לתלואת מקום אבותיו אין הוא  
 נקרא עת : וכו' הוא סתמ' הקושית שלי שהוקשה לי עת  
 שגא כאן שדברו כמאמרו ועניו ובתורה דברו בא"ל וקח' לחמי  
 ימי והידע לר' עד שא' ולכולו לא ע"כ ר' יהושע ואחר כך התיישב  
 ירעו רוצה לומר ששביל כן א"ל רק לחמי ימיו ששביל שירשו  
 בניו גדולתו ושפי' חרי' לר' יהושע דלמא כחא ליל' לפיות  
 מי יותר מיהו שירשו בניו גדולתו וזה השיב לו ואחר כך התיישב  
 ירעו אבל למה היא דלעיל עת א"ל ר' יהושע לר' ח' שהי' ידע  
 שר' הי' רוצה שידברו בא"ל ומני' ח' שהוא ידע מזה קמ' שכל  
 מי שיש לו בנים כמותו הוא אינו נקרא עת וכלילי' מי לעולם  
 וכהא' דאריטין יעקב אבינו לא עת ולזה הוא בא' לפראות לו

ביאור הגמ'  
 יעקב אבינו  
 לא עת מקיש  
 הוא לזרעו  
 וכו'

דיו זה וע"כ אפי' לו לחמי ימי רוצה לומר שאף אם עתה  
 בחמי ימי אין את נקרא עת ולזה א"ל ואחר כך התיישב ירעו  
 יש לך כתי' כמותך שראוין לתלואת מקומך וא"כ את חי לעולם  
 ואין צריך א"ל יותר מזה כן הוא בתורה אבל כאן התענית  
 שגאן יפה לנו הדין שא' יעקב לא עת משום שהוקשה הוא לזרעו  
 ולזה דברו כמי בדבר זה שהוא ח' ברכני והוא דאם שהי' כל שיעור'  
 טובה ואינו צריך לשום ברכה כ"א ח' והוא הי' רוצה לברכו  
 בברכה שאין לה שיעור ל"א ושלח ימות לעולם ולו' א' ימי רעוא  
 שגאנאי עתך יהיו כמותך וכיון שהי' כמותך אין את נקרא  
 עת זאת חי לעולם ודו"ק :

איתא בגמרא תענית וע"ז ר"ע איקלע  
 לגינוק בעי מוני' מתענין לשע' או אין מתענין  
 לשע' לא הוה בירי' : קנקני של גוים אסורין או  
 מותרין לא הוה בירי' : במה שימש משה כל  
 ימי המלואים לא הוה בירי' אתו שאלו בו  
 מדרשא אמרו להן הילכתא מתענין לשע'  
 והמתענה יאמר בתפלתו ענינו קנקני של גוים  
 לאחר י"ב חדשים הן מותרין ובמה שימש משה  
 כל שבעה ימי המלואים בהלק לבן שאין בו  
 אימורא : ומיכין אלו כאן לכתן חייטא ונדון  
 שדין לתפור בני' ג' שאלות כיון כן שייכין לדדי ותו קשה  
 שאחר שסיו לכן בית המדרש בעירו ולא שאלו אך כשכח ר"ע  
 ושאלו אותו ולא הוה בירי' ואז בא בשאלותם לבית המדרש  
 ולמה לא באו מיד ואם פאשר ר"ע שהי' גדול וחשוב בעיניהם  
 יותר מיושבי בית המדרש שלהם וא"כ כיון שראו שאף ר"ע לא  
 הוה בירי' וא"כ מאי בעי מאכני' בית המדרש ואף לבי גירסת  
 התוספ' דגרסי' כחוק' ר"ע מר עוקבא שתליה לומר כן  
 שר"ע לא הוה בירי' אפ"כ קשה למה לא באו מתחילה  
 לבית המדרש ועוד יש לדקדק בשאלתם דקאמרי מתענין  
 לשע' או אין מתענין לשע' וכפירוש הוה לכו למימר אי  
 מתענין לשע' ולמה לכו למימר הכיין או אין מתענין  
 לשע' ואנכ דאנו עוסקין בזה פאשר אפשר לישב מילתא  
 אנכ אירחא בתמכת חולין כפירוש אכלא כחל' כפירושית'  
 לא אכלא בחל' רמי כר עמרי שהוא רמי בר דקולא  
 איקלע לפיכך דיתא קטיוהו ואכלנהו א"ל לרב חסדא  
 א"ל עמי טעמא אכילת אימורא א"ל אנכ מאמרי  
 דרב יודא אנכ א"ל ולית לך חומרא שיק' א"ל חון  
 לתחום אכילתא בעמי טוית כפי' אכילתא ולית לי' ליה  
 דאיפורן משום יין כסך א"ל לאחד שנים גמ' חדש הוה ע"כ  
 ואף כאן צריך ביאור אהא שאל אותנו בעמי  
 טויתנהו וכו' דאי' שחשד אותו שהוא טוין כפירושית'  
 וכי טעום דלית לי' חומרא דתקום לכן יקול גם כיון  
 כסך וכדאי לישב שני העאמרי' שאלו באופן זה  
 ע"פ דאיתא בבא מציעא אמר ר' תנחום בר  
 חנילאי לעולם אל ישנה אדם מן המנהג שהרי  
 משה לא אכל ארבעים יום וארבעים לילה  
 בשעלה ומלאכו' כשירדו אל אברהם אכלו  
 מכאן שלא ישנה אדם מן המנהג ובגמרא הנ"ל  
 מלאכי השרת ירדו למטה ואכלו להם ואכלין  
 ס"ד אלא אימא נראה כאילו אוכלין ע"כ בגמרא  
 ובתוספ' ד"ס גראין כאלכלין ושותין ובסדר אליהו רבך קמ' לא  
 כאותן שאשרו נראין כמו שאוכלין ושותין אלא אוכלין ושותין  
 חמש מפני כבודו של אברהם אכלו עתה ופליגי אדכתי' ע"כ  
 הוא בתוספ' ובאן מנא הקטידה תקום לגו' כהא דקאמר אכלו  
 ס"ד ואלא עמי לא אכלו וא"כ איך מוכח מכאן שאל יטעם סן  
 שזכנב שדרי' מי כאמר שאלאמי' לא אכלו הא שינוי שלא אכלו  
 וגם שתירץ בגמרא פשיטא שאלו עובד הוא שאמר נראין כאלכלין  
 ובאמת אין אוכלין סא עכ"פ שינוי וכיוסר לבי סדר ליהו רב  
 דקאמר אכלו עתה ששביל כבוד אברהם אבינו וא"כ גם הוא קומד  
 הליטור

ביאור הגמ'  
 דע"ל ופסמי'  
 רע"ק איקלע  
 לגינוק  
 ושאלו לי' ג'  
 שאלות

ביאור הגמ'  
 בחולין רפי'  
 כר עמרי  
 איקלע  
 למטבדיתא  
 אכלו כחל'  
 וכו'











